Motion till riksdagen 1985/86:Ju703

Marianne Karlsson (c)

Skydd för uppgiftslämnare i brottsutredningar

Polisens brottsutredare tvingas ofta lägga ned mycket stora resurser på att bevisa brott när personer som äger kännedom om brotten vägrar att vittna.

Ett ofta anfört skäl till att inte vittna kan vara rädsla för repressalier och avsaknad av kompensation för den risk eller skada som vittnet utsätts för.

Normalt ankommer det inte på samhället att sörja för att hålla skadelidande skadeslösa utan myndigheternas arbete är främst att söka finna och bestraffa brottslingen för att framdeles avskräcka från vidare brottslighet. Den skadelidande kan påräkna sig viss hjälp med hälsovård osv. men den ekonomiska skadan får individen själv svara för genom olika försäkringar.

Men försäkringar som erbjuds tar sällan eller aldrig upp den typ av skada som det kan innebära att ställa sig på samhällets sida och främja att brott avslöjas. Den som på sin arbetsplats exempelvis avslöjar brott mot miljölagen, att vissa av de anställda idkar alkoholtillverkning på arbetsplatsen eller liknande löper stor risk att bli trakasserade och utfrusna på arbetsplatsen. Detta motverkar den ordning som eftersträvas från myndigheternas sida.

Det är därför allvarligt när enskilda tjänstemän som företräder myndigheterna ofta ställer sig på lagbrytarnas sida i stället för att stödja den som avslöjar missförhållanden. Det finns fall i Sverige där man från polismyndigheten "läckt" ut vem som avslöjat och angivit brottslingar varpå angivaren i sin tur bestraffats av brottslingen och dennes medlöpare. Här behövs klara instruktioner till berörda myndigheter om integritetsskydd och klara ersättningregler där samhället svarar för den skadeersättning den skadelidande bör tillerkännas.

Genom att ta till vara och skydda den som ställer upp och med risk för repressalier och obehag avslöjar olagligheter som begås kan samhället årligen besparas stora kostnader samtidigt som en bättre respekt för lag och ordning blir möjlig.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att samhället bör ta vara på och skydda uppgiftslämnare som hjälper myndigheterna att beivra brott och upprätthålla god samhällsordning.

Stockholm den 16 januari 1986

Marianne Karlsson (c)